

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

18/05

Emir Saul

Massimiliano Pitocco

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΣΜΟΥ

ΑΝ. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Μίκης Μιχαηλίδης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μίκης Μιχαηλίδης

Δημήτρης Πάτρας

Γιώργος Πολίτης

Δημήτρης Χανδράκης

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ)

-Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Γιακουμής

-Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου

-Μέλη

Χριστίνα Γρίμπα

Σπύρος Μπαρούτας

Μάνος Ρουμελιώτης

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959 από το Σόλωνα Μιχαηλίδη, με τον τίτλο «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος». Αρχικά αποτέλεσε τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, αριθμώντας πενήντα μόλις μέλη. Το 1969, χάρη στις προσπάθειες του ιδρυτή της, κρατικοποιήθηκε και πήρε τη σημερινή της ονομασία. Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική «σκυτάλη» της: πρώτος ο Σόλων Μιχαηλίδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης και ο Λεωνίδας Καβάκος. Σήμερα, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αριθμεί εκατό περίπου μουσικούς και αναπληρωτές καλλιτεχνικός διευθυντής της είναι ο Μίκης Μιχαηλίδης. Από την αρχή η ΚΟΘ συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά της ένα πλούσιο ρεπερτόριο, από το μπαρόκ μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 20ου αιώνα, με στόχο πάντα την ανάδειξη του μουσικού πολιτισμού συνολικά και πέρα από τα όρια του κλασικού. Πρωταρχικός στόχος της είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης και η προώθηση νέων ταλέντων. Πολλές ήταν, επίσης, οι πανελλήνιες και παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις που πραγματοποίησε. Διάσημοι Έλληνες και ξένοι αρχιμουσικοί καθώς και σολίστες διεθνούς ακτινοβολίας πλαισιώσαν και πλαισιώνουν τις συναυλίες της ΚΟΘ.

Μίκης Μιχαηλίδης

Γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου το 1949. Άρχισε τις μουσικές του σπουδές στο βιολί και στα θεωρητικά στην Ελληνική Μουσική Ακαδημία της Λευκωσίας (1959-1968) και συνέχισε στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, με δάσκαλο στο βιολί τον Κοσμά Γαλιλαία και στα ανώτερα θεωρητικά το θείο του, Σόλωνα Μιχαηλίδη. Μαθήτευσε κοντά στο Leonid Kogan και στον A.Loewengut. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ανώτατη Σχολή Μουσικής της Βιέννης, όπου απέκτησε κρατικό δίπλωμα διδασκαλίας βιολιού. Παρακολούθησε σεμινάρια παλιάς μουσικής στο Βέλγιο, καθώς και μαθήματα διεύθυνσης συνόλου και βιολιού στο Κονσερβατόριο της Βιέννης. Φοίτησε, επίσης, στο διάσημο Royal School of Music στο Λονδίνο, παίρνοντας το δίπλωμα εκτελεστού βιολιού.

Ξεκίνησε τις πρώτες του εμφανίσεις στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο της Κύπρου σε ηλικία μόλις 12 ετών. Υπήρξε μέλος του Τρίο Λευκωσίας και της Ορχήστρας της Ραδιοφωνίας (CBC), της οποίας ήταν και σολίστ. Έδωσε ρεσιτάλ σε όλες τις πόλεις της Κύπρου.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών του στην Αυστρία ήταν μέλος της Ορχήστρας Δωματίου "Cappella Academica" (1973-78), με συναυλίες και ηχογραφήσεις δίσκων σε όλη την Ευρώπη. Υπήρξε, επίσης, μέλος της Συμφωνικής Ορχήστρας του Durban στη Νότιο Αφρική, μέλος της Συμφωνικής Ορχήστρας Tonkünstler της Βιέννης (1976-1981), ιδρυτής και μέλος του TRIO METAMORFON με συναυλίες, ηχογραφήσεις και τηλεοπτικές εμφανίσεις ανά την Ευρώπη (1979-81), μέλος του συγκροτήματος παλιάς μουσικής "Clemencie Consort" (μπαρόκ, βιόλα και όλα τα μεσαιωνικά όργανα), με το οποίο περιόδευσε σε Ευρώπη και Αμερική (1971-1985).

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα διδάξε βιολί και ορχήστρα στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης (1981-1985) και στο Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης (1981-1991). Υπήρξε διευθυντής των μουσικών σεμιναρίων "ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ", μαέστρος της Ορχήστρας Νέων Βορείου Ελλάδος, της Ορχήστρας "Pro Musica" Θεσσαλονίκης και μέλος του συγκροτήματος "Αυλέγχορδον".

Έδωσε ιδιαίτερο βάρος στους Έλληνες συνθέτες και στους νέους εκτελεστές. Κάθε χρόνο οι μαθητές του κατακτούν βραβεία και χρυσά μετάλλια σε πανελλήνιους και τοπικούς διαγωνισμούς. Έχει γράψει δύο βιβλία: το "Μαθαίνω Βιολί" για μικρούς βιολιστές και τα "Απλά Παιδαγωγικά" για έγχορδα.

Ανέβασε πρώτος παιδική όπερα και παιδικό μιούζικαλ στην Ελλάδα (στο Βασιλικό θέατρο), καθώς και παιδικό μουσικό θέατρο (στο Κρατικό θέατρο Βορείου Ελλάδος). Τόσο σαν βιολιστής όσο και σαν μαέστρος έκανε πολλές παγκόσμιες και πανελλήνιες πρώτες εκτελέσεις.

Είναι Α' Κορυφαίος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, ενώ διδάσκει βιολί, ορχήστρα και μουσική δωματίου στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης από το 1985. Επί πολλά χρόνια είναι μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και από το Μάρτιο του 2001 είναι Αναπληρωτής Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Κ.Ο.Θ.

Διευθυντής ορχήστρας

Emir Saul

Massimiliano Pitocco

Μπαντονεόν

O. L. Fernandez: Batuque: Danza di Negri από τη βραζιλιάνικη σουίτα "Reisado do Pastoreio" **Α' εκτέλεση**

Διάρκεια 5'

A. Piazzolla: Aconcagua - Κοντσέρτο για μπαντονεόν & ορχήστρα **Α' εκτέλεση**

Allegro - Moderato - Presto

Διάρκεια 23'

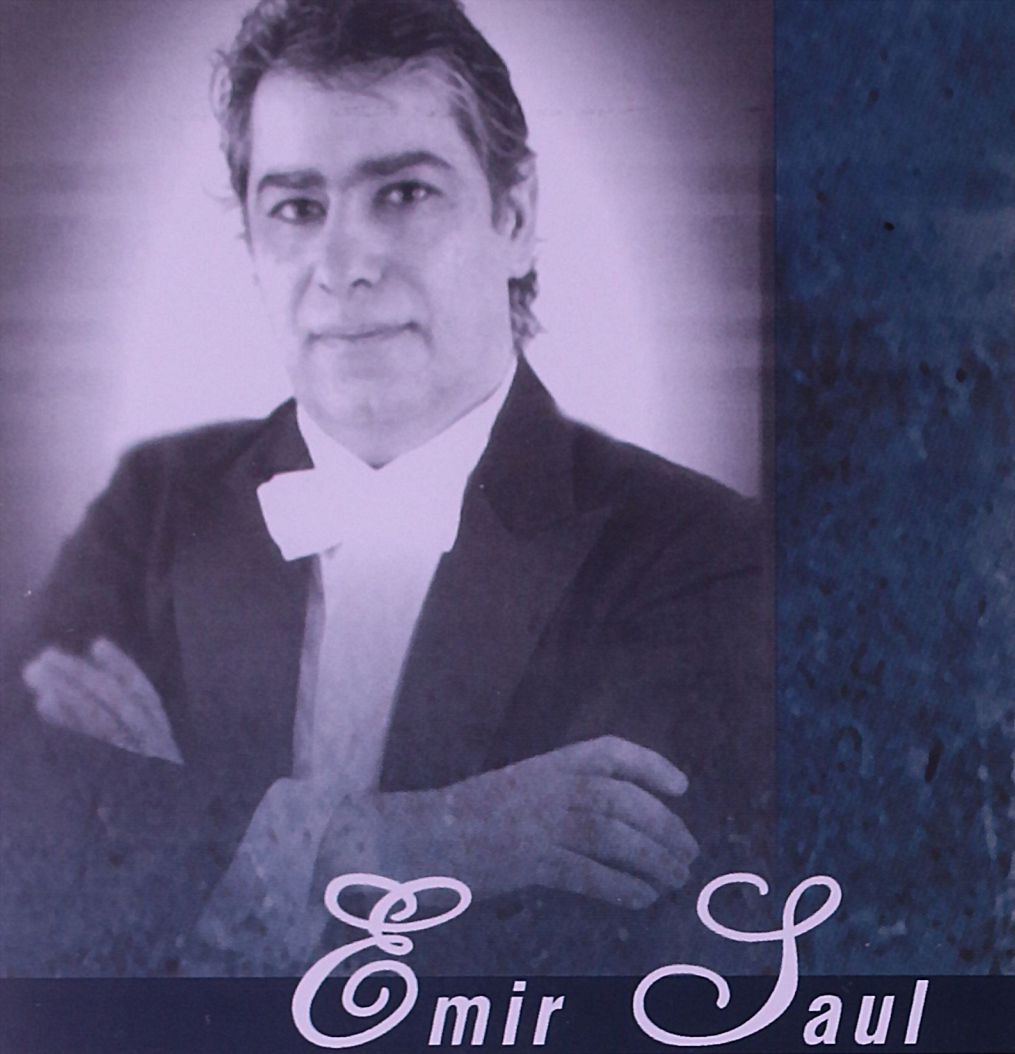
Διάλειμμα

M. Ravel: Bolero

Διάρκεια 16'

G. Gershwin: Ένας Αμερικανός στο Παρίσι

Διάρκεια 16'

Emir Saul γεννήθηκε στο Μπουένος Άιρες το 1956. Σπούδασε βιολί και τραγούδι στο Ωδείο "Gilaro Gilardi" και συνέχισε τις σπουδές σύνθεσης και διεύθυνσης ορχήστρας στο Εθνικό Πανεπιστήμιο της La Plata, απ' όπου και αποφοίτησε με τιμητική υποτροφία.

Ξεκίνησε την καριέρα του ως αρχιμουσικός το 1979, ιδρύοντας το μουσικό σύνολο La Plata, το οποίο διηύθυνε μέχρι το 1983. Την ίδια χρονιά συγκρότησε ορχήστρα στη Σχολή Τεχνών, όπου, επίσης, δίδαξε διεύθυνση ορχήστρας.

Το 1984 έγινε μόνιμος μαέστρος των ορχηστρών της Tucuman και του Εθνικού Πανεπιστημίου. Το 1985 ίδρυσε την Ορχήστρα Νέων στο ίδιο Πανεπιστήμιο, την οποία διηύθυνε μέχρι τον Μάρτιο του 1990.

Το ντεμπούτο του το έκανε ως συνθέτης (1983-84) και κατόπιν ως μαέστρος (1985) στο θέατρο Colon του Μπουένος Άιρες. Έκτοτε ξεκίνησε διεθνή καριέρα διευθύνοντας στις ΗΠΑ, την Αγγλία, την Ολλανδία, το Βέλγιο, την Ισπανία, τη Ν. Κορέα, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και την Ιταλία.

Η Βασιλική Φιλαρμονική του Λονδίνου, η Ορχήστρα του Θεάτρου Colon, η Φιλαρμονική του Μπουένος Άιρες, η Ορχήστρα Haydn (Bolzano, Ιταλία), η Συμφωνική Sheboygen (ΗΠΑ), η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, καθώς και πολλές Ορχήστρες Δωματίου, είναι μερικές μόνο από τις ορχήστρες που έχει διευθύνει.

Το ρεπερτόριό του περιλαμβάνει περισσότερα από 150 έργα και εκτείνεται από τη συμφωνική μουσική ως την όπερα και το μπαλέτο, συμπεριλαμβάνοντας τις εννέα συμφωνίες του Μπετόβεν, την *Κάρμινα Μπουράνα*, τις όπερες *Αϊντα*, *Ναμπούκο*, *Τραβιάτα*, *Τροβατόρε*, *Κουρέας της Σεβίλλης*, *Δον Κιχώτης*, *Κάρμεν* κ.ά.

Το 1994 διηύθυνε την πρώτη παρουσίαση της όπερας του Ροσσίνι *Σταχτοπούτα* στην Όπερα του Κέντρου Τεχνών της Σεούλ. Επίσης, ο Emir Saul έχει διακριθεί και ως συνθέτης. >

> Έργα του έχουν παρουσιαστεί από πολλές ορχήστρες. Αξίζει να αναφερθούν η *Μικρή Συμφωνία* (πρώτο βραβείο ιδρύματος La Plata), τα *Παιχνίδια και Φούγκες*, το *Ντουέτο έργο 5*, οι *Παραλλαγές για βιολί και πιάνο*, καθώς και τα *Τρία τραγούδια του θανάτου που προσπέρασε*. Για χρόνια υπήρξε καλλιτεχνικός διευθυντής της "Operama", λυρικού συνόλου με το οποίο εμφανίστηκε σε ευρωπαϊκές πόλεις. Ζει στη Βερόνα, όπου διευθύνει το Ορχηστρικό Στούντιο Scaligero. Είναι, επίσης, καθηγητής στο Ινστιτούτο Μουσικής «Verdi» της Ραβέννα.

Στις 2 Ιανουαρίου 2000, διηύθυνε τη εναρκτήρια συναυλία των εγκαινίων του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Από το Σεπτέμβριο του 2001 θα είναι ειδικός προσκεκλημένος μαέστρος της Όπερας της Timisoara (Ρουμανία), όπου και σχεδιάζει να κάνει μία σειρά ηχογραφήσεων σε CD και DVD. Το κοινό και οι κριτικοί υποδέχονται με ενθουσιασμό τον Emir Saul είτε εμφανίζεται ως μαέστρος είτε ως συνθέτης. □

Massimiliano Pitocco σπούδασε ακορντεόν στο Superior National Conservatory του Παρισιού με καθηγητή τον Max Bonnay, απ' όπου και αποφοίτησε το 1992. Στη συνέχεια σπούδασε στο Ωδείο "Ville de Paris" απ' όπου πήρε το δίπλωμά του το 1993. Πήρε, επίσης, με έπαινο το δίπλωμά του στο εκκλησιαστικό όργανο από το Ωδείο της Pescara καθώς και το δίπλωμά του, με έπαινο, στη ακορντεόν από το Ωδείο του Bari. Έχει κερδίσει πολλά βραβεία σε διεθνείς διαγωνισμούς, μεταξύ των οποίων το 1^ο βραβείο στο διαγωνισμό της πόλης Castelfidardo το 1986 και το 1988, το 2^ο βραβείο στο διαγωνισμό Coupe Mondiale (Ελβετία) το 1989, το 1^ο βραβείο καθώς και χρυσό μετάλλιο στους διαγωνισμούς "d' Ile de France" και "Ville de Paris" το 1993 κά. >

Massimiliano Pitocco

> Ο Massimiliano Pitocco διδάσκει ακορντεόν στο Ωδείο του Bari καθώς και στη Μουσική Ακαδημία της Pescara, ενώ είναι συχνά προσκεκλημένος ως ομιλητής σε συνέδρια και σεμινάρια και συμμετέχει ως πρόεδρος κριτικής επιτροπής στους πιο σημαντικούς διεθνείς διαγωνισμούς.

Τα τελευταία χρόνια παίζει μπαντονεόν και είναι αφιερωμένος στο Tango και ειδικά στη μουσική του A. Piazzolla, ενώ έχει, επίσης, δημιουργήσει το κουαρτέτο "Four for Tango".

Παίζει ως σολίστας στους πιο σημαντικούς χώρους συναυλιών του κόσμου και με τις μεγαλύτερες ορχήστρες, ενώ έχει εμφανισθεί σε τηλεοπτικές εκπομπές στην RAI, Mediaset, TMC και σε άλλες τηλεοπτικές αλλά και ραδιοφωνικές εκπομπές του εξωτερικού.

Έχει συνεργασθεί με μεγάλους καλλιτέχνες όπως οι: Milva, E. Morricone, Roberto Alvarez, Luis Bacalov, Vinicio Capossela και πρόσφατα με τον διάσημο βιολονίστα Gidon Kremer και την ορχήστρα "Kremerata Baltica".

Ο Massimiliano Pitocco έχει ηχογραφήσει soundtracks για τον κινηματογράφο και την τηλεόραση, καθώς και διάφορα CD, μεταξύ των οποίων την πρώτη ευρωπαϊκή εκτέλεση της όπερας "Maria de Buenos Aires" του A. Piazzolla, για τις δισκογραφικές εταιρείες Dynamic, Sculture d' Aria, Fonola και Rivoalto-Ducale. □

Oscar Lorenzo Fernandez (1897 - 1948)

Batuque: Danza di Negri από τη βραζιλιάνικη σουίτα "Reisado do Pastoreio"

Βραζιλιάνος συνθέτης Oscar Lorenzo Fernandez γεννήθηκε το 1897 στο Ρίο ντε Τζανέιρο, όπου και πέθανε το 1948. Ξεκίνησε σπουδές πιάνου και θεωρίας και συνέχισε σπουδάζοντας αρμονία (Nascimento), αντίστιξη και φούγκα (Braga) στο Εθνικό Μουσικό Ινστιτούτο της γενέτειράς του. Μετά το θάνατο του καθηγητή του, ο Oscar Lorenzo Fernandez τον διαδέχθηκε στη διδασκαλία της αρμονίας.

Κατά τη δεκαετία του 1920 ο συνθέτης έλαβε μέρος στις δραστηριότητες της Sociedade de Cultura Musical. Το 1930 ίδρυσε το μουσικό περιοδικό "Ilustracao musical", το οποίο όμως δεν βρήκε μεγάλη αποδοχή και έτσι σταμάτησε. Από το 1936 μέχρι το θάνατο του διηύθυνε το Βραζιλιάνικο Ωδείο, ίδρυμα που δημιούργησε ο ίδιος. Παράλληλα, πραγματοποίησε εμφανίσεις ως διευθυντής ορχήστρας.

Τα πρώτα του έργα (1918-1922) είναι κυρίως ρομαντικά και ιμπρεσιονιστικά κομμάτια για πιάνο και για τραγούδι. Με τις συνθέσεις "Trio brasileiro" (1924) και "Cançao sestaneja" (1924) ο Oscar Lorenzo Fernandez εμπνεύστηκε έντονα από το εθνικό μουσικό χρώμα της Βραζιλίας, συνδυάζοντάς το με νέες τεχνικές. Η περίοδος 1922-1938 ήταν η πιο δημιουργική εποχή του συνθέτη, δίνοντας έργα όπως το "Suite Sinfonica", το αμερικανο-ινδιάνικο συμφωνικό ποίημα "Imbarara", το "Reisado do Pastoreio" (1930) και την όπερα "Malazarte". Όλα τα παραπάνω έργα πηγάζουν από την παραδοσιακή βραζιλιάνικη μουσική. Από τις υπόλοιπες δημιουργίες του συνθέτη πιο σημαντικά θεωρούνται τα τραγούδια του.

Στο έργο "Reisado do Pastoreio" ο Oscar Lorenzo Fernandez αναφέρεται σε αφρο-βραζιλιάνικες παραδόσεις, χωρίς να παρουσιάζει ωστόσο συγκεκριμένα στοιχεία. Το φινάλε του έργου αυτού, το Batuque, έγινε το πιο δημοφιλές και υποχρεωτικό έργο για τις βραζιλιάνικες ορχήστρες. Εξελίσσεται σε ένα μέρος (allegro pesante), το οποίο παρουσιάζει τρεις υποενότητες. Ξεκινά με τα κρουστά, στα οποία συμμετέχει το πιάνο, και ένα ρυθμικό οστινάτο στα κοντραμπάσα, που σιγά-σιγά απλώνεται και στα υπόλοιπα έγχορδα.

Τα χάλκινα πνευστά δίνουν το πρώτο μελωδικό στοιχείο, που αναπτύσσεται στη συνέχεια και στα ξύλινα πνευστά, με κυρίαρχο φόντο πάντα το χαρακτηριστικό ρυθμικό μοτίβο. Μετά από την πρώτη κορύφωση, τα τρομπόνια εισάγουν μια καινούργια μελωδία, η οποία συνοδεύεται από ένα διαφορετικό από το προηγούμενο ρυθμικό μοτίβο, σχηματίζοντας έτσι την μεσαία ενότητα. Το κομμάτι κορυφώνεται με την επαναφορά του αρχικού θέματος μέσα σε ξέφρενο φορτίσιμο και ρυθμό. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως το «βραζιλιάνικο μπολερό», σε αναλογία με εκείνο του Ραβέλ. □

Astor Piazzolla (1921 - 1992)

Aconcagua: Κοντσέρτο για μπαντονεόν & ορχήστρα

Ο Astor Piazzolla γεννήθηκε το 1921 στο Μερ ντελ Πλάτα της Αργεντινής. Σε ηλικία εννέα ετών αρχίζει να σπουδάζει μπαντονεόν και αργότερα πιάνο. Ασχολείται ιδιαίτερα με τα κομμάτια του Ραχμάνινοφ, τα οποία μεταγράφει για το μπαντονεόν. Στη Νέα Υόρκη ο πασίγνωστος τραγουδιστής του τάνγκο Κάρλος Γκαρντέλ τον καλεί να παίξει μπαντονεόν στην ταινία του "El Día que me quieras" ("Την ημέρα που με αγάπησες"). Απορρίπτοντας την πρόταση του Γκαρντέλ, ο Piazzolla επιστρέφει το 1937 στην Αργεντινή, όπου ξεκινά την πραγματική του καριέρα στην ορχήστρα του Αννιμπάλ Τροίλο στο μπαντονεόν.

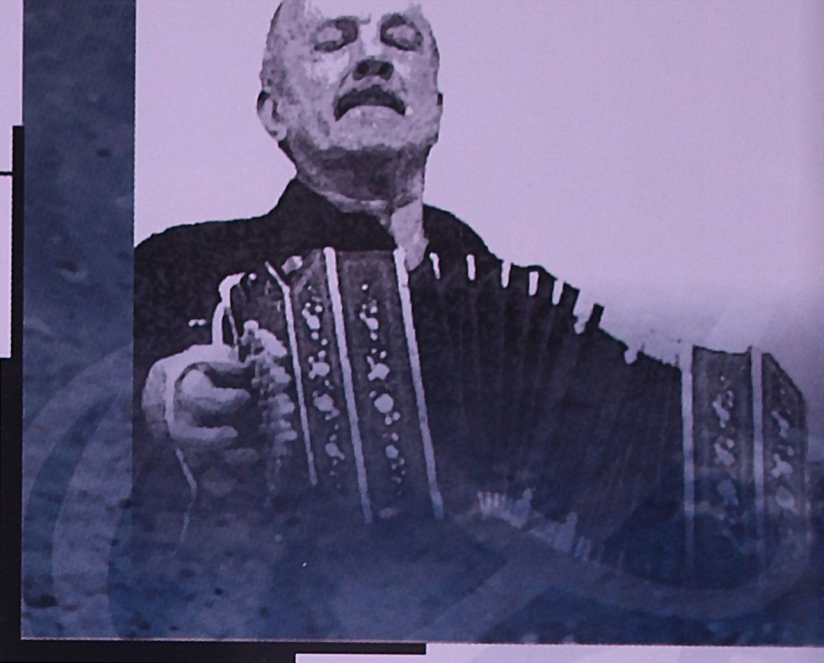
Η επιθυμία του Astor Piazzolla είναι να απελευθερώσει το μπαντονεόν από τη φήμη του ως οργάνου της ορχήστρας χορού και να το καθιερώσει στην «κλασική» ορχήστρα.

Το 1952 κερδίζει το πρώτο βραβείο για σύνθεση στο Παρίσι και η γαλλική κυβέρνηση του χορηγεί μια υποτροφία για να σπουδάσει κοντά στη Νάντια Μπουλανζέ. Μετά τις σπουδές του ιδρύει δύο ορχήστρες στο Μπουένος Άιρες, με τις οποίες φέρνει γενική επανάσταση στη μουσική της πατρίδας του.

Η πορεία του Astor Piazzolla δεν ήταν εύκολη, γιατί τόλμησε να απειλήσει τις κατεστημένες προτιμήσεις στη μουσική της εποχής του και να προκαλέσει δυνατές αντιδράσεις στο κοινό. Σχεδόν όλοι τον απέρριψαν. Πολλοί, μάλιστα, έφτασαν στο σημείο να μισήσουν τις δημιουργίες του. Κανείς, ωστόσο, δεν μπορεί να παραβλέψει τη συνεισφορά του στη σύγχρονη μουσική και ειδικότερα στο τάνγκο. Χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες του μπαντονεόν, εισήγαγε το λεγόμενο "Nuevo Tango", ξεφεύγοντας από την κλασική φόρμα του τάνγκο.

Το μπαντονεόν, αγαπημένο όργανο του Astor Piazzolla, κατασκευάστηκε για πρώτη φορά το 1840 από τον Χάινριχ Μπαντ στη Γερμανία, με σκοπό μια πιο δεξιOTEχνική χρήση του ακορντεόν. Πρόκειται στην ουσία για ένα ακορντεόν με κουμπιά αντί για πλήκτρα. Από το 1900 περίπου χρησιμοποιείται σε ορχήστρες τάνγκο στην Αργεντινή, στη Βραζιλία και στην Ουρουγουάη.

Ο Piazzolla ολοκλήρωσε το Κοντσέρτο για μπαντονεόν "Aconcagua" τον Οκτώβριο του 1979. Το μπαντονεόν συνοδεύεται από έγχορδα και μερικά κρουστά, στα οποία εντάσσεται και το πιάνο, προβάλλοντας έτσι καλύτερα τον χαρακτηριστικό ήχο του σολιστικού οργάνου. Στην πρώτη ενότητα του α' μέρους (*allegro marcato*) κυριαρχεί έντονη ρυθμικότητα, στην οποία σολίστ και ορχήστρα εναλλάσσουν μεταξύ τους το θέμα και τη συνοδεία του. Ύστερα από μια σύντομη *cadenza* του σολίστ ακολουθεί η πιο μελωδική μεσαία ενότητα, που καταλήγει σε μια δεύτερη *cadenza*. Το α' μέρος ολοκληρώνεται με την επαναφορά του αρχικού θέματος σε παραλλαγμένη μορφή. >

> Το β' μέρος (*moderato*) ξεκινά μ' ένα ήρεμο, κάπως διαλογιστικό σόλο του μπαντονεόν. Μια γλυκιά μελωδία ξεπροβάλλει στη συνέχεια με το πρώτο βιολί, απλώνοντας μια ατμόσφαιρα μελαγχολίας και γαλήνης. Το κοντσέρτο κορυφώνεται στο γ' μέρος (*presto*) με έντονο χορευτικό χαρακτήρα, που καταλήγει ωστόσο σε ένα μελαγχολικό επίλογο.

Ο συνθέτης έπαιξε το κοντσέρτο αυτό για τελευταία φορά στην Αθήνα με την Ορχήστρα των Χρωμάτων, υπό τη διεύθυνση του φίλου του Μάνου Χατζιδάκι, στις 3 Ιουλίου του 1990. Ένα μήνα αργότερα, στις 4 Αυγούστου, ο Piazzolla παθαίνει εγκεφαλικό επεισόδιο στο Παρίσι. Πεθαίνει δυο χρόνια αργότερα, στις 4 Ιουλίου του 1992, στο Μπουένος Άιρες.

Evelin Voigtmann

M. Ravel (1875-1937)

Bolero

Το περίφημο αυτό έργο γράφτηκε στα 1927 και παίχτηκε τον επόμενο χρόνο, στην Όπερα των Παρισίων, με χορογραφία της Ida Rubinstein, στην οποία είναι αφιερωμένο. Βασισμένο σε ένα απλό κρεσέντο, αποτελεί ένα καταπληκτικό ηχητικό επίτευγμα. Ξεκινάει *riapissimo*, ήσυχα, με τον χαρακτηριστικό ρυθμό του ισπανικού χορού μπολερό δοσμένο από το ταμπούρο και τις βιόλες, βιολοντσέλα και κοντραμπάσο με πιτσικότο. Τέσσερα μέτρα κατόπιν εμφανίζεται για πρώτη φορά το θέμα στο φλάουτο. Είναι μια πλατιά, αλλά απλή χορευτική μελωδία με συυγκρατημένη εκφραστικότητα και κάποια ισπανική επίδραση στον χαρακτήρα της.

Το θέμα αυτό, που αποτελείται από δύο ξεχωριστό τμήματα, επαναλαμβάνεται διαρκώς με μια αέναη μετακίνηση από το ένα όργανο στο άλλο, από το ένα χρώμα στο άλλο, ενώ συνοδεύεται με άκαμπτη επιμονή του ίδιου, άτεγκτου ρυθμού, χωρίς την παραμικρή επιτάχυνση. Σιγά σιγά όμως η έμφαση της ρυθμικής συνοδείας ολοένα και εντείνεται, για να φτάσει σε εκπληκτικό βαθμό, δραματικής καθαυτό, εντάσεως. Ξαφνικά, για πρώτη φορά, από τον αμετακίνητο, ως τη στιγμή, τόνο του ντο μείζονα, προχωρούμε για λίγο στον τόνο μι μείζονα. Μετό τη σύντομη αυτή μετατροπία, ξαναγυρίζουμε στον αρχικό τόνο για να τελειώσουμε, σχεδόν απότομα.

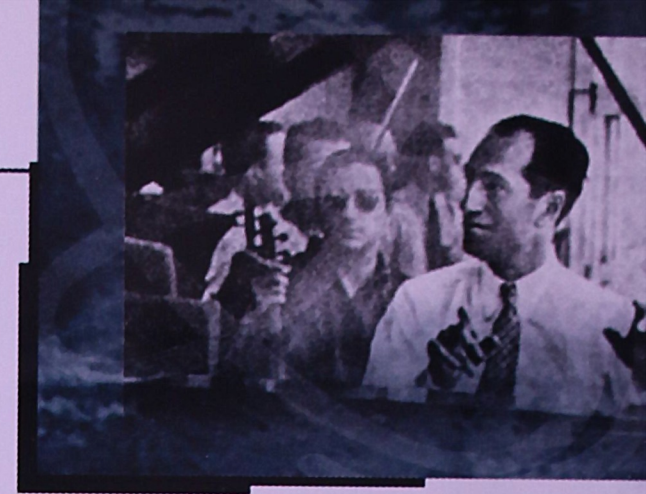

Είναι εκπληκτικό πώς ένα έργο, βασισμένο σε μια συνεχή και αδιάκοπη επανάληψη του ίδιου θεματικού και ρυθμικού στοιχείου, δημιουργεί τόσο συγκλονιστική εντύπωση. Τόσο αριστοτεχνικό είναι σε αυτό συνδυασμένα το χρώμα και η ένταση. "Ορχηστρικά εφφέ χωρίς μουσική" ή "Δέκα πέντε λεπτά ορχήστρας χωρίς μουσική", όπως έλεγε ο ίδιος ο συνθέτης, με αρκετή δόση ειρωνικού χιούμορ. □

+ Σόλων Μιχαηλίδης

G. Gershwin (1898-1937)

Ένας Αμερικανός στο Παρίσι, Συμφωνικό ποίημα

*G*εννήθηκε στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης το 1898 και από νέος σπούδασε πιάνο παίζοντας και γράφοντας, από τα 16 ήδη χρόνια του, κομμάτια εμπνευσμένα από τη τζαζ, που την εποχή εκείνη ξεκινώντας από τη Νέα Ορλεάνη διαδιδόταν σ' ολόκληρη την Αμερική και δημιουργούσε βαθιές αλλαγές στη μουσική ζωή του τόπου.

Αφού έγραψε μουσική για μουσικές κωμωδίες που παίχτηκαν στο Μπροντγουάι, το 1924 κατά παραγγελία του αρχιμουσικού Πωλ Γουάτιμαν έγραψε τη "Γαλάζια Ραψωδία" που έγινε θριαμβευτικά γνωστή. Ακολούθησε μια σειρά έργων μεγαλύτερων αξιώσεων, το "Κοντσέρτο για πιάνο" (1925), το συμφωνικό ποίημα "Ένας Αμερικανός στο Παρίσι" (1928), η "Κουβανέζικη Εισαγωγή" (1932) και η πασίγνωστη νεγρική όπερα "Porgy and Bess" (1935), με θέμα και μελωδίες εμπνευσμένες από τους νέγρους της Αμερικής.

Το μουσικό του ταλέντο το αναγνώρισαν μεγάλοι μουσουργοί, όπως ο Στραβίνσκυ, ο Ραβέλ, ο Μιλό κ.ά. Ο Gershwin θεωρείται σήμερα ανακαινιστής της αμερικανικής μουσικής που - περισσότερο από κάθε άλλον σύγχρονο - ήταν δε ο μοναδικός που χρησιμοποίησε με τόση επιτυχία στοιχεία της γνήσιας τζαζ σε συμφωνικές μουσικές φόρμες.

Το 1927 ο Gershwin επισκέφθηκε το Παρίσι για να μελετήσει κοντά στους μεγάλους συνθέτες της Γαλλίας. Εκεί συνέλαβε την ιδέα του έργου του "Ένας Αμερικανός στο Παρίσι", που θα περιείχε και θα μετέδιδε τις εντυπώσεις ενός Αμερικανού τουρίστα που περιδιαβαίνει στην πόλη του φωτός, ακούει τους πολυποίκιλους θορύβους του δρόμου (χαρακτηριστικό οι κόρνες των ταξί των βουλεβάρτων) και αναπνέει την παριζιάνικη ατμόσφαιρα.

Η πρώτη εκτέλεση του έργου έγινε στις 13 Δεκεμβρίου 1928 στο Carnegie Hall από τη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης υπό τη διεύθυνση του Walter Damrosch. Το έργο, γραμμένο σε ελεύθερη φόρμα ραψωδιακού χαρακτήρα, έχει γενικά εμπρεσσιονιστική έκφραση. Η εισαγωγή του χαρούμενη, σε γαλλικό στυλ, ακολουθείται από ένα πλούσιο μπλουζ (νοσταλγία του Αμερικανού για την πατρίδα του), που συνοδεύεται με ένα δυνατό ρυθμό και μετά από μια μεγάλη ανάπτυξη ακολουθεί μια coda (επωδός), που ξαναφέρει το χαρούμενο και ζωντανό ύφος της αρχής, της παριζιάνικης ατμόσφαιρας. □

Γ.Θ.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

31/05
ΠΕΜΠΤΗ

Διευθυντής ορχήστρας

Άλκης Μπαλτάς

Αντώνης Λουσάμογλου
Βιολί

R. Wagner: Ειδύλλιο του Siegfried

A. Berg: Κοντσέρτο για βιολί & ορχήστρα

A. Μπαλτάς: Divertimento για ορχήστρα Α' ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Α' ΒΙΟΛΙΑ

❖ *Εξάρχοντες*

Κωνσταντίνος Πατσαλίδης
Δημήτρης Χανδράκης

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος

...
Μαρία Δρούγου
Μαρία Σουέρεφ
Εύη Δελφινόπουλου
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Κρυστάλλης Αρχοντής
Αναστασία Μισυρλή
Ειρήνη Ντράγκνεβα
Γιώργος Κανδυλίδης
Έκτωρ Λάππας
Καλλιόπη Μυλαράκη
Μαρία Σπανού

Β' ΒΙΟΛΙΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Ανθή Τζίμα
Ντόρια Κάτσιου

❖ *Κορυφαίος Β'*

Νικόλαος Αρχοντής

...
Μίμης Τοπσιδης
Ιουλίτσα Γκουντίμοβα
Αθανάσιος Θεοδωρίδης
Αλκέτας Τζιμαφέρης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Κωνσταντίνα Πολυζωΐδου
Ευαγγελία Κουζώφ

ΒΙΟΛΕΣ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Νεοκλής Νικολαΐδης
Lutz Kühne

...
Νικόδημος Δέλλιος
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Φελίσινα Ποπικά
Κατερίνα Μητροπούλου
Αλεξάνδρα Βόλτση

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Δημήτρης Πάτρας
Δημήτρι Γκουντίμοβ

❖ *Κορυφαίος Β'*

Ρένος Μπαλτάς
...
Γεώργιος Μανώλας
Ανθή Κοντογιαννάκη
Απόστολος Χανδράκης
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Ζόραν Στέπιτς
Βίκτωρ Δάβαρης
Γιάννης Στέφος
Ίλινα Νάκη-Φερένσε

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

❖ *Κορυφαίος Α'*

Γεώργιος Γράλιτσας

❖ *Κορυφαίοι Β'*

Χαράλαμπος Χειμαριός
Ειρήνη Παντελίδου

...
Αναστάσιος Μαυρουδής
Ελένη Μπουλασίκη
Ιωάννης Χατζής
Λεωνίδα Κυριδής

ΦΛΑΟΥΤΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Πέτρος Σουσάμογλου
Νίκος Δημόπουλος

❖ *Κορυφαίοι Β'*

Ίλιε Μακοβέι
Γεώργιος Κανάτσος

...
Νίκος Κουκής
Ιωάννης Ανισέγκος

ΟΜΠΟΕ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Δημήτρης Κίτσος
Δημήτρης Σαφαρίδης

❖ *Κορυφαίοι Β'*

Νικόλαος Καλπαξίδης
Βλαντιμίρ Γκάνεβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης
...
Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης

❖ *Κορυφαίοι Β'*

Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Οβίντιου Καπλέσκου

...
Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

❖ *Κορυφαίος Β'*

Κωνσταντίνος Βαβάλας

...
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Ερμανουήλ Ιορδανίδης
Christian Beemelmans
Κοσταντίν Ιστράτε

❖ *Κορυφαίοι Β'*

Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό

...
Νίκος Δραγομόνοβιτς

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόριος Νέτσκας

❖ *Κορυφαίος Β'*

Γεώργιος Αβράμογλου
...
Ιωάννης Σισμανίδης
Δημήτρης Κουρατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Γιώργος Κόκκορας
Αθανάσιος Ντώνες

❖ *Κορυφαίοι Β'*

Δημήτριος Νέτσκας
Φώτης Δράκος
...
Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ

❖ *Κορυφαίος Β'*

Γιώργος Τηνιακούδης
Παύλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*

Βλαντιμίρ Αφανάσιεφ
Δημήτριος Βίπτης

ΚΡΟΥΣΤΑ

❖ *Κορυφαίος Β'*

Κωνσταντίνος Χανής
...
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΠΙΑΝΟ

Μαριλένα Λιακοπούλου

ΑΡΠΑ

Γεωργία Ξαγαρά

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ

Βασίλης Ξαγαράς

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄	7.000 ΔΡΧ/20,54 EURO
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄- ΘΕΩΡΕΙΑ	4.000 ΔΡΧ /11,74 EURO
ΕΞΩΣΤΗΣ	3.000 ΔΡΧ /8,80 EURO

ΕΚΠΩΤΙΚΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ (εκπαιδευτικοί, φοιτητές, σπουδαστές, μαθητές ωδείων)

ΠΛΑΤΕΙΑ - ΘΕΩΡΕΙΑ	3.000 ΔΡΧ./8,80 EURO
ΕΞΩΣΤΗΣ	2.000 ΔΡΧ./5,87 EURO

Εισιτήρια και συνδρομές προπωλούνται στο Ταμείο της Κ.Ο.Θ. (Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών),
τηλ. 223785: Δευτέρα, Τρίτη Τετάρτη, Πέμπτη 10:00-13:00 και 18:00-20:00 και Παρασκευή 10:00-13:00

Η Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα - αν χρειαστεί - να τροποποιήσει το πρόγραμμα
Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται και σε παιδιά 6 ετών και άνω

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ- ΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

τηλ.: 031/ 589156 & 589160, e-mail: koth@otenet.gr

με την υποστήριξη

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αγγελιοφόρος

ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΣΤΩΝ

Κολοκοτρώνη 21

546 30, Σταυρούπολη

τηλ.: 031/589156-160, 589163

fax: 604854

www.orchestra-thess.gr

koth@otenet.gr